

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

HỒ DUY KIÊN

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM MỘT SỐ THẨM THỰC
VẬT THỰC SINH PHỤC HỒI SAU NƯƠNG RÃY TẠI
THỊ TRẤN VIỆT LÂM, HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH
HÀ GIANG**

Chuyên ngành: Sinh thái học

Mã số: 60.42.60.

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
PGS. TS. LÊ NGỌC CÔNG**

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới PGS. TS. Lê Ngọc Công – người thầy đã trực tiếp hướng dẫn, động viên và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu để hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin chân thành cảm ơn PGS. TS Hoàng Chung đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra, khảo sát ngoài thực địa.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới các thầy cô giáo, Ban Chủ nhiệm Khoa Sinh - KTNN, các cán bộ Khoa Sau đại học trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi trong quá trình học tập tại trường.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự quan tâm và giúp đỡ nhiệt tình của Sở Tài nguyên Môi trường tỉnh Hà Giang, Trạm khí tượng thủy văn tỉnh Hà Giang, Phòng thống kê huyện Vị Xuyên, Phòng địa chính huyện Vị Xuyên, Trạm kiểm lâm huyện Vị Xuyên, Trường THPT Đông Văn đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi tiến hành điều tra, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn chân thành của mình tới bạn bè đồng nghiệp, tới những người thân trong gia đình đã động viên, giúp đỡ tôi về mọi mặt để tôi có thể hoàn thành khóa học và thực hiện luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2012

Tác giả

Hồ Duy Kiên

Luận văn đã được chỉnh sửa theo góp ý của Hội đồng bảo vệ luận văn ngày
16/06/ năm 2012 tại Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên

Trưởng khoa Sinh – KTNN

PGS. TS Lê Ngọc Công

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài luận văn Thạc sĩ: “Nghiên cứu đặc điểm một số thảm thực vật thứ sinh phục hồi sau nương rẫy ở Thị trấn Việt Lâm - huyện Vị Xuyên tỉnh Hà Giang” là hoàn toàn của riêng tôi. Nếu sai tôi chịu hoàn toàn trách nhiệm.

Tác giả

Hồ Duy Kiên

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

1. Hvn : Chiều cao vút ngọn
2. KVNC : Khu vực nghiên cứu
3. ODB : Ô dạng bản
4. OTC : Ô tiêu chuẩn
5. TĐT : Tuyển điều tra
6. TTV : Thảm thực vật

DANH MỤC CÁC BẢNG

- Bảng 1.1. Bảng đánh giá số loài thực vật được mô tả trên toàn thế giới
- Bảng 2.1. Số liệu các yếu tố khí tượng thủy văn Hà Giang năm 2011
- Bảng 4.1. Số lượng và sự phân bố các taxon thực vật ở KVNC
- Bảng 4.2. Số lượng và tỷ lệ (%) các họ, chi, loài trong các trạng thái thảm thực vật ở KVNC
- Bảng 4.3. Thành phần dạng sống trong khu vực nghiên cứu
- Bảng 4.4. Sự phân bố dạng sống thực vật trong các trạng thái TTV
- Bảng 4.5. Cấu trúc hình thái của các trạng thái thảm thực vật ở KVNC
- Bảng 4.6. Cấu trúc tổ thành, mật độ cây tái sinh ở hai TTV
- Bảng 4.7. Mật độ cây tái sinh theo cấp chiều cao ở hai trạng thái TTV
- Bảng 4.8. Phân bố cây theo mặt phẳng nằm ngang ở hai TTV
- Bảng 4.9. Chất lượng và nguồn gốc cây tái sinh ở KVNC

DANH LỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Sơ đồ trí OTC và ODB ở rừng thứ sinh và thảm cây bụi

Hình 4.1. Phân bố của các bậc taxon ở KVNC

Hình 4.3. Thành phần dạng sống trong khu vực nghiên cứu

Hình 4.4. Sự phân bố dạng sống thực vật trong các trạng thái TTV

Hình 4.5. Phổ dạng sống thực vật trong các kiểu thảm.

Hình 4.6. Phân bố số cây tái sinh theo cấp chiều cao ở hai trạng thái TTV

Mục lục

MỞ ĐẦU.....	1
1.Lý do chọn đề tài.....	1
2.Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Giới hạn nghiên cứu.....	3
3.1. Giới hạn về khu vực nghiên cứu	3
3.2 Giới hạn về đối tượng nghiên cứu	3
3.3. Giới hạn về nội dung nghiên cứu	3
4. Đóng góp mới của luận văn.	3
Chương I.....	4
TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Một số khái niệm liên quan đến vấn đề nghiên cứu	4
1.1.1. Khái niệm về thảm thực vật	4
1.1.2. Thảm thực vật thứ sinh	4
1.1.3. Khái niệm về rừng.....	4
1.1.4. Tái sinh rừng	5
1.2. Tổng quan vấn đề nghiên cứu	6
1.2.1. Trên thế giới	6
1.2.1.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật	6
1.2.1.2. Những nghiên cứu về hệ thực vật.....	7
1.2.1.3. Những nghiên cứu về thành phần loài	9
1.2.1.4. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	10
1.2.1.5. Những nghiên cứu về cấu trúc rừng	12
1.2.1.6. Những nghiên cứu về tái sinh rừng.....	15
1.2.2. Những nghiên cứu ở Việt Nam	20
1.2.2.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật	20
1.2.2.2. Những nghiên cứu về hệ thực vật	22

1.2.2.3. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	26
1.2.2.4. Những nghiên cứu về cấu trúc rừng.....	28
1.2.2.5. Những nghiên cứu về tái sinh rừng.....	30
1.2.2.6. Các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài ở tỉnh Hà Giang..	34
Chương 2 ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI VÙNG NGHIÊN CỨU ...	35
2.1. Khái quát điều kiện tự nhiên vùng nghiên cứu	35
2.1.1. Vị trí địa lý, ranh giới hành chính.....	35
2.1.2. Địa hình.....	35
2.1.3. Đất đai	36
2.1.4. Khí hậu, thủy văn	37
2.1.5. <i>Thảm thực vật</i>	39
2.2. Điều kiện kinh tế xã hội vùng nghiên cứu	40
2.2.1. Dân số, dân tộc.....	40
2.2.2. Hoạt động nông lâm nghiệp	41
2.2.3. Giao thông, thủy lợi	42
2.2.4. Giáo dục, văn hoá, y tế.....	42
2.2.5. Trên lĩnh vực lao động và xã hội	43
Chương 3 ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	43
3.1. Đối tượng nghiên cứu	43
3.2. Nội dung nghiên cứu.....	43
3.2.1. <i>Xác định các trạng thái TTV thứ sinh tự nhiên trong khu vực nghiên cứu</i>	43
3.2.2. <i>Nghiên cứu các đặc điểm chính của các trạng thái TTV thứ sinh trong khu vực nghiên cứu</i>	43
3.2.3 <i>Xác định chiều hướng biến đổi của các trạng thái TTV và đề xuất một số biện pháp kỹ thuật lâm sinh nhằm phát triển nhanh TTV rừng trong KVNC</i>	44
3.3. Địa điểm nghiên cứu	44

3.4. Phương pháp nghiên cứu.....	44
3.4.1. Phương pháp tuyến điều tra và ô tiêu chuẩn	44
3.4.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	46
3.4.2.1. Trên tuyến điều tra: Quan sát thống kê tất cả các loài đã gặp như tên loài (tê khoa học hay tên địa phương). Thống kê thành phần dạng sống theo Raunkiaer (1934).	46
3.4.2.2. Trong ô tiêu chuẩn (OTC).....	46
3.4.2.3. Ô dạng bản (ODB)	48
3.4.3. Phương pháp phân tích mẫu thực vật.....	48
3.4.4. Phương pháp xử lý số liệu.....	48
 Chương 4 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	50
4.1. Các trạng thái đặc trưng của thảm thực vật thứ sinh phục hồi sau nương rẫy tại KVNC	50
4.2. Đặc điểm các trạng thái thảm thực vật thứ sinh tại KVNC	50
4.2.1. Sự phân bố các taxon thực vật trong các trạng thái nghiên cứu ..	50
4.2.2. Thành phần loài thực vật ở các trạng thái thảm thực vật nghiên cứu	54
4.2.2.1. Trạng thái thảm cỏ	54
4.2.2.2. Trạng thái thảm cây bụi	55
4.2.2.3. Trạng thái rừng thứ sinh	59
4.2.3. Thành phần dạng sống tại các điểm nghiên cứu	62
4.2.3.1. Trạng thái thảm cỏ	68
4.2.3.2. Trạng thái thảm cây bụi	69
4.2.3.3. Trạng thái rừng thứ sinh	70
4.2.4. Đặc điểm cấu trúc hình thái thảm thực vật.....	72
4.2.4.1. Trạng thái thảm cỏ	74
4.2.4.2. Trạng thái thảm cây bụi	74
4.2.4.3. Trạng thái rừng thứ sinh	75